

JAARVERSLAG

Rotterdam

2022

**COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG**

CTA

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Eenheid Rotterdam

Jaarverslag 2022

versie DEFINITIEF

28 februari 2023

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg eenheid Rotterdam

secretariaat:

Postbus 70023

3000 LD Rotterdam

website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De commissie	3
Taken	3
Samenstelling	3
Werkwijze	3
Bijzonderheden	5
3. Bevindingen	7
I. Insluiting / binnenkomst arrestant	7
II. Verblijf / huisvesting	8
III. Verblijf / verzorging en bejegening	9
IV. Veiligheid / calamiteiten en BHV	10
V. Bijzondere aandachtspunten	11
VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie	11
VII. Verblijf in gerechtsgebouwen	12
VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen	13
IX. Bevindingen van arrestanten	14
4. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen	15
Aanbevelingen	15
Bijlage 1	16
Bijlage 2	17
Bijlage 3	18

1. Inleiding

Met dit verslag brengt de commissie van toezicht op de arrestantenzorg voor de eenheid Rotterdam rapport uit van haar werkzaamheden in 2022.

Het toezicht op de arrestantenzorg in de eenheid Rotterdam krijgt in de praktijk vorm door het afleggen van (onaangekondigde) bezoeken aan de diverse locaties waar arrestanten worden ingesloten. Dit zijn zes politiecellencomplexen bestemd voor insluiting van arrestanten met overnachting: Doelwater, Zuidplein, Marconiplein, Capelle a/d IJssel, Dordrecht, Spijkenisse en diverse locaties met ophoudkamers bedoeld voor kort oponthoud. Daarnaast inspecteren leden van de commissie de rechtbanklocaties in de eenheid aan het Wilhelminaplein in Rotterdam en de Steegversloot te Dordrecht.

Bij aanvang van kalender jaar 2022 heeft de commissie de volgende speerpunten benoemd voor haar activiteiten: BHV, lerende cultuur, visie op eigen toezicht en zorg voor psychiatrische / LVB personen. Deze onderwerpen vindt u op diverse punten terug in dit verslag.

In hoofdstuk 2 staat informatie over **de samenstelling, taken en werkwijze** van de commissie en de onderwerpen uit regulier overleg en andere besprekingen. Enkele **bijzonderheden** worden toegelicht waaronder die over leren van incidenten en het borgen hiervan binnen de organisatie.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de **bevindingen uit de inspecties** aan cellen en ophoudkamers in de volgorde van het inspectieformulier. Achtereenvolgens zijn dat: insluiting, verblijf, veiligheid, bijzondere aandachtspunten, ontvangst, verblijf in gerechtsgebouwen en bevindingen van arrestanten. De bijzondere aandachtspunten betreffen landelijk vastgestelde thema's waaraan de CTA's tijdens hun inspecties in het bijzonder aandacht schenken. Voor 2022 is gekozen voor: coronamaatregelen; bedrijfshulpverlening (m.n. evaluatie van) ontruimingsoefeningen en zorg voor personen onder observatie.

In de tabellen staan de bevindingen uit de inspecties aan de politiecellencomplexen naast de bevindingen aan ophoudlocaties.

In hoofdstuk 4 treft u een samenvatting met de **conclusies en aanbevelingen** naar aanleiding van het verslag over 2022.

In de bijlage 1 staat het overzicht van de inspecties 2022 bij locaties met **cellencomplex en rechtbanken** en in bijlage 2 het overzicht van de inspecties aan locaties met **ophoudkamers**. In bijlage 3 ten slotte is bijgevoegd een overzicht met **gegevens uit de arrestantenmodule** van de eenheid over het aantal arrestanten en de leeftijd per cellencomplex onderverdeeld per leeftijdscategorie.

2. De commissie

Taken

De Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg (CTA) houdt toezicht op de wijze waarop de politie zorgt voor haar arrestanten. Vroeger bekend onder de naam commissie van toezicht op de politiecellen en sinds de vorming van de Nationale politie (2013) is dat de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg. Er is er één in iedere eenheid. De totale arrestantenzorg bestaat uit huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingesloten. De CTA houdt toezicht op al deze aspecten.

De leden van de CTA brengen (onaangekondigde) bezoeken aan de locaties waar personen worden ingesloten en controleren of de politie op een juiste wijze voor deze ingesloten zorgt.

De leden doen verslag van die bezoeken met daarbij aanbevelingen over verbeteringen die vervolgens worden besproken met de teamchef Arrestantenzorg. De conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag worden eens per jaar besproken met de eenheidsleiding.

Samenstelling

De CTA bestaat uit onafhankelijke leden die benoemd worden door de Minister van Justitie en Veiligheid. Dat gebeurt op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en hoofdofficier van justitie.

De commissie bestaat sinds eind 2021 uit de volgende zeven leden:

- de heer D.J. Schrijer, - *voorzitter* -, zelfstandig toezichthouder en adviseur publieke sector, eerste termijn (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025);
- mevrouw J.S. Wijngaarde, - *plv. voorzitter* -, GZ psycholoog De Viersprong, Bergen op Zoom, eerste termijn (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025);
- mevrouw C.A. Stut-Van der Flier, manager Innovatie & Kwaliteit - jeugdhulporganisatie Enver, eerste termijn (3 juni 2019 tot 3 juni 2023);
- mevrouw F. Voorn, beleidsadviseur Beroepsontwikkeling bij Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland, eerste termijn (3 juni 2019 tot 3 juni 2023);
- de heer R. Duvivier, arts in opleiding tot psychiater - Parnassia Groep Den Haag, eerste termijn (1 december 2020 tot 1 december 2024);
- mevrouw K. Rodriguez Merelles-Sisa, jurist FPC de Kijvelanden /Fivoor (eerste termijn: 1 juni 2021 tot 1 juni 2025);
- de heer M. Yuksekyildiz, Stadsmarinier Rotterdam (eerste termijn: 1 juni 2021 tot 1 juni 2025).

De commissie wordt bijgestaan door een secretaris vanuit de staf van de eenheid Rotterdam: mevrouw C.S. Helfferich, beleidsadviseur.

Werkwijze

inspecties

De leden bezoeken de hoofdlocaties met politiecellencomplexen, waar personen zowel overdag als 's nachts worden ingesloten, de locaties in de gebouwen van de basisteams met ophoudkamers waar personen vaak maar enkele uren worden vastgehouden en de arrestantenverblijven van rechtbanken in Rotterdam en Dordrecht.

In het jaar 2022 heeft de commissie 35 inspectiebezoeken afgelegd, waarvan 22 bezoeken aan cellencomplexen en rechtbanklocaties en 13 bezoeken aan politielocaties met ophoudkamers. Daarnaast heeft een commissielid eenmaal een ontruimingsoefening

bijgewoond. Tijdens de bezoeken is met in totaal 147 arrestanten gesproken over hun ervaringen, zie hiervoor: bijlagen 1 en 2.

De bevindingen zijn, waar mogelijk, door middel van het landelijk uniforme inspectieformulier vastgelegd en de gedeeld met de verantwoordelijke chef; voor de cellencomplexen is dat de teamchef Arrestantentaken en voor de ophoudlocaties is dat de teamchef van de basiseenheid.

bijeenkomsten en overleg

De commissie kwam vijf maal bijeen voor regulier overleg en ook voor een extra vergadering in juli en een themabijeenkomst in november 2022.

Daarnaast namen voorzitter en secretaris deel aan overleggen georganiseerd door het Landelijke Centrum van de commissies toezicht arrestantenzorg.

onderwerpen regulier overleg

Bespreking van de aandachtspunten uit de inspecties in aanwezigheid van de teamchef Arrestantentaken is een vast agendapunt van het reguliere commissieoverleg. Daarnaast zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

14 februari 2021: (via MS Teams): gesprek met de coördinator BHV – vervolg dossier Zell – inspecties 2022 - verslag over 2021

11 april 2022: voorstel stroomlijnen vergaderproces – voorbespreking thema Visie op Toezicht – aanbevelingen en voorbereiden jaargesprek EMO

13 juni 2022: evaluatie incidenten - terugkoppeling besprekingen – programma voorstel 4 juli 2022

4 juli 2021: extra vergadering: *Visie op Toezicht*

5 september 2022: gesprek met de coördinator BHV (vervolg) – programma themaoverleg

7 november 2022: themabijeenkomst *Personen met Verward Gedrag* in aanwezigheid van de directeur Antes

12 december 2022: doorontwikkeling *Visie op Toezicht* – werving nieuwe leden – jaarplanning 2023

overige bijeenkomsten

17 september 2022: conferentie Amersfoort door het LCCTA

bespreking met eenheidsleiding

Het jaargesprek met de eenheidsleiding vond plaats op 17 mei 2022. In aanwezigheid van eenheidsleiding en managementteam is gesproken over punten uit het verslag over 2021. BHV blijft een aanhoudend punt van aandacht. Natuurlijk waren in coronatijd oefeningen lastiger te realiseren, maar het gevolg was wel dat er langere tijd niets op dit vlak is gedaan. Ook is gesproken over omstandigheden in de ophoudkamers op de lokale bureaus. Vastgesteld is dat de duur van het verblijf los staat van de eisen aan de zorgplicht en dat de chefs van de basisteams verantwoordelijk zijn. In dit overleg is in aanwezigheid van de sectorhoofden het belang onderschreven om de zorg en de kennis over arrestantenzorg binnen de basisteams op het gewenste niveau te brengen.

bespreking met Politiechef en diensthoofd DROS

Op 14 juni 2022 vond een gesprek plaats met de politiechef Westerbeke en diensthoofd Melsen. In aanwezigheid van de teamchef Arrestantentaken is gesproken over de aanbevelingen aan de eenheid n.a.v. dossier Zell, de implementatie van de leercirkel en de personeelsbezetting op de afdeling Arrestantenzorg. Daarnaast is gesproken over de situatie op de rechtbank Rotterdam, vooral ook t.a.v. de medewerkers. Een punt van aandacht is de vraag wie melding doet aan de IGJ bij vermeldenswaardige incidenten. Hierover zijn vervolgspraken gemaakt met de teamchef Arrestantentaken.

bespreking met rechtbankbestuur

Op 15 november 2022 vond een gesprek plaats met vertegenwoordigers van de rechtbank. Onderwerpen van gesprek waren de condities waaronder arrestanten worden ingesloten, waarbij klimaatbeheersing, tijdsaanduiding, het schoonhouden van cellen en de planning voor renovatie aan de orde zijn gebracht (zie verder hoofdstuk 3. VII. Verblijf in gerechtsgebouwen).

Visie op Toezicht

In 2022 is de commissie op zoek gegaan naar een nieuwe visie op toezicht. Tijdens de thema bijeenkomst op 4 juli 2022 is een start gemaakt met een nieuwe stijl van inspecteren: van nalevingstoezicht naar stimulerend toezicht, van verantwoord en achteraf naar leren en verbeteren. Op deze manier wordt er door de CTA naar gestreefd dat arrestantenverzorgers meer eigenaarschap voelen. De CTA heeft de inspecties op onderdelen hiervoor aangepast. Zo wordt het inspectiebezoek begonnen met inspiratievragen, om medewerkers te stimuleren zelf op zoek te gaan naar hoe dingen kunnen worden verbeterd. Aan het eind van iedere inspectie wordt er direct een mondelinge terugkoppeling van de bevindingen gegeven. Daarbij worden ook de positieve punten benoemd. Daarnaast is een start gemaakt met het verbeteren van de bekendheid van de CTA door het maken van een “smoelenboek” en het verspreiden van het inspectie formulier op de bureaus.

Bijzonderheden

incidenten met arrestanten

In 2022 zijn de volgende incidenten gemeld aan het secretariaat en vervolgens gedeeld met de commissieleden:

- d.d. 23 januari 2022: poging suïcide, bureau Zuidplein
- d.d. 3 februari 2022: poging tot suïcide, bureau Overkampweg (Dordrecht)
- d.d. 10 april 2022: poging suïcide, bureau Capelle
- d.d. 18 juli 2022, poging suïcide, bureau Zuidplein
- d.d. 24 augustus 2022, onwel wording na aanhouding

De arrestant die op 26 mei 2021 kort na zijn aanhouding in een politiecel op bureau Doelwater is komen te overlijden heeft geleid tot nadere besprekingen. In de afdoening volgend op het strafrechtelijk onderzoek door de Rijksrecherche (dossier Zell), heeft de zaaksofficier opgemerkt dat individuele politiemedewerkers geen strafrechtelijk verwijt kunnen worden gemaakt, maar hij is wel van oordeel dat de politie ernstig tekort is geschoten in de wettelijke zorgplicht. Om die reden heeft hij besloten het dossier (geanonimiseerd) voor te leggen aan de CTA om de geldende procedures en de daaraan gekoppelde opleiding en uitvoering in de praktijk, onder de loep te nemen.

De commissie heeft in een brief aan de eenheidschef, d.d. 30 november 2021, aanvullende vragen gesteld die betrekking hebben op deze zaak en vooral zien op hoe de politie deze casus heeft geëvalueerd en welke verbetermaatregelen zijn genomen. Hierop heeft de Politiechef een reactie gegeven (bij brief van 18 januari 2022). In 2022 zijn hierover aanvullende vragen gesteld en die zijn nader toegelicht in een gesprek met de eenheidschef.

Leren van incidenten stimuleren en borgen binnen de organisatie

In opvolging van de doorontwikkeling naar stimulerend toezicht heeft de commissie de wijze van het melden van incidenten onder de loep genomen. Het heeft bij hen o.a. vragen opgeroepen zoals a) wanneer en waarover zij wil worden geïnformeerd en b) welke rol zij daarin wil spelen en c) welke rol zij wil dat de teams zelf hierin spelen. Niet alleen de reflectie op het incident zelf, maar het onder de loep nemen van het lerend vermogen van de organisatie en hoe de commissie daar een bijdrage aan kan leveren is een aandachtspunt geweest in 2022.

De commissie heeft een discussie gevoerd over wat de rol van de CTA zou moeten zijn. De meldingen van incidenten worden besproken, zowel op proces als op inhoud. Niet om zelf alle gemelde incidenten te onderzoeken, maar wel om bij de politie de vraag neer te leggen: hoe is er intern mee om gegaan, om te leren, om de eigen processen te verbeteren.

Zo zijn er op inhoud zorgen over de medische analyse; wanneer is wat gebeurd, dat blijft vaak onhelder. Goed gegaan betekent niet altijd, goed gedaan. De commissie adviseert daarom om een reflectievraag toe te voegen over wat een volgende keer beter kan aan de melding van incidenten en calamiteiten. In geval van calamiteiten verwacht de CTA dat de eenheidsleiding melding maakt bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. In de correspondentie met eenheidsleiding en in gesprekken met de teamchef Arrestantentaken zijn deze punten nader uitgewerkt en toegelicht.

3. Bevindingen

In 2022 is personeelstekort een opvallend thema. De combinatie van het medewerkerstekort (vooral te weinig chefs en senioren) en het hoge ziekteverzuim maakten dat in de zomermaanden de gaten in de roosters niet meer te vullen waren en sluiting van bureaus de enige optie was om de arrestantentaak goed en veilig te kunnen doen. De cellencomplexen Capelle, Marconiplein en Spijkenisse zijn gedurende periodes gesloten (zie bijlage 3). De commissie heeft gemerkt dat het werkplezier bij de medewerkers arrestantenzorg daardoor af en toe behoorlijk onder druk stond.

I. Insluiting / binnenkomst arrestant

In de tabellen staan de bevindingen uit de inspecties (OK, niet OK, nvt en Niet GC) op de verschillende onderdelen in percentages uitgedrukt, voor zowel de politiecellencomplexen als de ophoudlocaties.

I ► INSLUITING/ BINNENKOMST ARRESTANT				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	98%	98%	55%	55%
Niet ok	0%		24%	24%
nvt	0%		4%	4%
Niet GC	2%		18%	18%

tabel 1

Dit onderdeel heeft betrekking op de registratie, de fouillering en de informatievoorziening aan de arrestant, zoals aanwezigheid en verstrekking van huisregels. Bovenstaande tabel maakt duidelijk dat er groot verschil is tussen de (hoofd)-locaties met cellencomplexen en locaties met uitsluitend ophoudkamers in de basisteams. Het gaat om 98% OK tegenover 55% OK, waarbij 24% Niet OK bij ophoudkamers. Het gaat hier om de volgende gebreken die zijn geconstateerd bij ophoudkamers in 2022: ontbreken huisregels en deugdelijke kast voor het opbergen van spullen.

informatie over ingeslotenen en fouilleren

Arrestanten hebben recht op (een kopie van) het fouilleringsformulier. Een enkele keer blijkt het fouilleringsformulier niet aanwezig om te tekenen door ingeslotene en ambtenaar. Ook heeft de commissie geconstateerd dat de ingenomen zaken niet deugdelijk kunnen worden opgeborgen. Belangrijk is dat bureaus beschikken over een kast om de spullen van de verdachten op een gedegen manier te bewaren.

informatie ten behoeve van ingeslotene (huisregels) en

De commissie acht het van belang dat de huisregels schriftelijk worden verstrekt. Op de locaties in de basisteams met alleen ophoudkamers bleken niet altijd huisregels beschikbaar.

Een maal is geadviseerd om een ophoudkamer tijdelijk buiten gebruik te stellen totdat bovenstaande zaken op orde zijn gebracht.

II. Verblijf / huisvesting

II ► VERBLIJF / HUISVESTING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	99%	99%	94%	94%
Niet ok	1%		5%	5%
nvt	0%		0%	
Niet GC	0%		1%	

tabel 2

Onder het onderdeel huisvesting vallen zaken als werking intercom; temperatuur; ventilatie; verlichting; dag- en nachtcyclus waarneembaar, schoon en veilig.

cellen / ophoudkamers

Over het algemeen zijn de cellen schoon en fris. Alleen de ophoudkamers in de rechtbanklocatie in Rotterdam hebben terugkerende aandachtspunten: klimaatbeheersing en bekladding van cellen.

temperatuur

Wat beter zou kunnen is de temperatuur op de cellen, regelmatig geven arrestanten aan dat het te koud is. De arrestantenverzorgers kunnen de temperatuur op de cellen niet regelen, de oplossing is dan een extra deken. De commissie vindt het vreemd dat medewerkers dit niet zelf kunnen aanpassen. Zij heeft gevraagd of het voor de wintermaanden toch iets warmer kon.

klokjes

In 2021 zijn overal klokjes geplaatst. In 2022 wordt niet overal een klokje aangetroffen. Aangegeven wordt dat er vaak arrestanten zijn die hard tegen de deur trappen en de klokjes daardoor uit de deur vallen of het begeven. Er worden dan nieuwe besteld.

douches / toilet

oogdouches

Het spoelen van oogdouches wordt door de facilitaire dienst onderhouden en de registratie hiervan wordt digitaal bijgehouden. De afspraak is dat de commissie periodiek een afschrift ontvangt. Een enkele keer constateert de commissie dat de spoelbak van de oogdouche niet schoon is of er stoffig uit ziet.

III. Verblif / verzorging en bejegening

III ► VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	97%	97%	48%	48%
Niet ok	0%		13%	13%
nvt	0%		15%	15%
Niet GC	3%		24%	24%

tabel 3

Het onderdeel betreffende de verzorging en bejegening van arrestanten is over het geheel genomen bij de hoofdlocaties prima op orde. De verbeterpunten zijn vooral te vinden bij de ophoudlocaties bij de basisteams, zie het percentage van 48% OK met 13% niet OK t.o.v. 97% bij de cellen.

medische verzorging

In de praktijk lijkt het zo te zijn dat arrestanten die medische zorg nodig hebben of medicatie gebruiken gelijk naar een hoofdlocatie met cellencomplex worden vervoerd.

Wat betreft medicatieveiligheid en procedures voor inschakelen van een arts valt op dat hier niet altijd duidelijk omschreven richtlijnen voor zijn. Er wordt verwezen naar de rechercheurs, maar protocollen ontbreken.

bejegening

De bejegening van arrestanten is naar het oordeel van de commissie prima. Hierover heeft de commissie geen opmerkingen.

IV. Veiligheid / calamiteiten en BHV

IV ► VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	86%		56%	
Niet ok	7%		16%	
nvt	0%		14%	
Niet GC	7%		14%	

tabel 4

BHV-plan en Bedrijfshulpverlening

Dit onderdeel betreft onder meer de aanwezigheid van noodplannen, ontruimings-oefeningen, aanwezigheid BHV-ers en vluchtroutes.

De commissieleden zien dat de BVH in 2022 langzaam weer wordt opgestart. De coördinator BHV is daarmee druk doende en ook de ondersteuners bedrijfsvoering hebben hierin een rol. Ontruimingsoefeningen hebben geruime tijd niet plaatsgevonden. In 2022 zijn oefeningen wel gepland maar weer geannuleerd wegens personeelsgebrek. BHV blijft een aandachtspunt. Ook al was er recent een ontruimingsoefening geweest, dan was het voor commissieleden moeilijk enige documentatie over oefeningen en BHV plannen terug te vinden op de locatie.

blusmiddelen

Bij de controle en het onderhoud van de brandblusser: zijn er blusmiddelen aanwezig.

ontsluiting cellen/ ophoudkamers, routes

Hier wordt gekeken of vluchtroutes duidelijk zijn aangegeven,

toepassen bijzondere observatie/ camera observatie

Geen bijzonderheden.

afleggen wapens

Geen bijzonderheden.

V. Bijzondere aandachtspunten

Landelijk vastgestelde thema's

V BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN	OK				niet OK				nvt				Niet GC					
Aandacht voor thema's	14	36%	19	49%					6	15%	14	31%	22	49%			9	20%
1. Coronamaatregelen	8	73%	1	9%	0	0%			2	18%	10	91%	0	0%			1	9%
2. Bedrijfs hulpverlening	3	21%	9	64%	0	0%			2	14%	2	12%	11	65%	0	0%	4	24%
3. Zorg voor personen onder observatie	3	21%	9	64%	0	0%			2	14%	2	12%	11	65%	0	0%	4	24%

tabel 5

Jaarlijks stelt het overleg van voorzitters van de CTA's thema's vast waaraan de CTA's tijdens hun inspecties bijzondere aandacht zullen schenken. Voor 2022 zijn dat de volgende drie thema's:

Coronamaatregelen

Maatregelen vanwege corona speelden alleen in het begin van het jaar 2022 een rol. Op de vragen: Hoe wordt omgegaan met positief geteste personen? Mogen zij hun cel niet verlaten? welke richtlijnen worden gehanteerd? is het volgende antwoord gekomen: Zo veel mogelijk het contact met anderen vermijden door bijvoorbeeld de verhoren te doen via het luikje en ze alleen te laten luchten, daar hebben ze gewoon recht op. Het is niet de bedoeling dat ze op cel blijven

In de loop van 2022 wordt besloten dat met het verdwijnen van de coronaregels het niet meer nodig is de inspectiebezoeken vooraf aan te kondigen.

Bedrijfs hulpverlening (m.n. evaluatie van) ontruimingsoefeningen

Zie onder: III. Verblijf: BHV-plan en Bedrijfs hulpverlening, blz.

Zorg voor personen onder observatie

Geen bijzonderheden.

VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

wijze van ontvangst; wijze van rondleiden en verkregen informatie

Leden van de commissie worden overal vriendelijk en enthousiast ontvangen op de cellencomplexen, prima rondgeleid door bevoegde medewerkers en voorzien van de benodigde informatie.

Slechts een enkele keer wist de persoon die de rondleiding verzorgde op een aantal vragen geen antwoord, bijvoorbeeld over ontruimingsoefeningen, huisregels etc.

VII. Verblijf in gerechtsgebouwen

rechtbanklocaties Rotterdam en Dordrecht

De CTA inspecteert tevens de arrestantenverblijven van de locaties aan het Wilhelminaplein te Rotterdam en de Steegoversloot in Dordrecht. Zowel het voorzieningenniveau als het regiem wijkt af van dat van de politiecellencomplexen. De duur beperkt zich tot dagverblijf en net zoals bij ophoudkamers in politielocaties hoeft er geen mogelijkheid te zijn om ingeslotenen te laten luchten of van voeding te voorzien.

vervoer

Het vervoer binnen het arrondissement doet de politie zelf. De commissie ziet dat een positief effect heeft op de verblijfsduur van arrestanten op de rechtbank. Het uitvoeren van het vervoer door politie verloopt efficiënt, met minder wachttijd voor ingeslotenen. De dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) blijft verantwoordelijk voor het vervoer buiten het arrondissement en de commissie ziet dat hier de wachttijden langer zijn.

schoon en heel

Muren en plafonds van de cellen in de rechtbank Rotterdam zijn nog steeds punt van aandacht (bekladderde cellen, deuren die de vluchtweg belemmeren). De commissie constateert een gebrek aan actie op langer spelende onderhoudszaken. De commissie ziet uit naar een planning voor het verven van cellen en het vervangen van de celdeuren en een aanvang maken met het aansprakelijk stellen van ingeslotenen na bekladding. Volgens opgave zou dit op de planning staan voor het tweede kwartaal van 2023.

temperatuur

De temperatuur op de locatie Wilhelminaplein is al langere tijd een issue: het is of te warm of te koud. De uitvoering van de werkzaamheden aan de klimaatinstallatie staat gepland voor 2023. De werkzaamheden zijn onderdeel van een groter project met aanpassingen aan installaties in het domein van de RC.

overdracht informatie

Er is behoefte aan meer informatie vanuit PI/DV&O. Het is voor de arrestantenverzorgers prettig om te weten wat voor persoon er komt, wat de veiligheidsrisico's zijn en eventuele aandachtspunten voor de bejegening of bijzonderheden, zoals welke personen niet bij elkaar geplaatst kunnen worden. Het is goed om aandacht te hebben voor het ontvangen van informatie als een arrestant met extra beveiligd vervoer komt.

gesprek rechtbankbestuur

Op 15 november 2022 vond het jaarlijkse gesprek plaats met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur. Er is onder andere gesproken over: de verblijfsduur van arrestanten en arrestantenvervoer, de condities waaronder arrestanten worden ingesloten, alsmede de werkruimte van de medewerkers Arrestantentaken. Ook is aan de orde geweest de voortgang in het dossier klimaatbeheersing (onderzoek naar de klimaatinstallatie) en de vervanging celdeuren met oog op het verhalen van vernielingen op de arrestant middels schadeformulier. Ook heeft de commissie aandacht gevraagd voor veiligheid en BHV en het organiseren van (ontruimings-) oefeningen, naast 'table-top'.

Digitale zittingen kunnen arrestantenzorg, arrestant en rechtspraak veel belasting schelen en ook een oplossing zijn voor de langere verblijfsduur vanwege vervoer door DV&O.

Het rechtbankbestuur heeft laten weten voornemens te zijn om in ieder geval de faciliteiten hiervoor optimaal te maken, zodat het ook mogelijk is voor rechters om hier meer gebruik van te maken.

VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen

Minderjarigen brengen – indien mogelijk - de nacht thuis door. Verder zijn er geen bijzondere aanpassingen voor deze groep.

De commissie stelt vast dat de huidige ophoudkamers/cellen voor minderjarigen wel heel Spartaans zijn. Bij sommige jongeren zou je een andere cel/ophoudkamer willen bieden, bijvoorbeeld iets van kleur en/of zachte materialen in de mogelijkheid muziek via de intercom. Dit is een aandachtspunt voor de eventuele nieuwbouw van een arrestantencomplex aan de noordzijde. De commissie heeft bij de eenheidsleiding aangegeven hierover actief te willen meedenken.

Arrestantenverzorgers krijgen training over verwarde personen en uitleg over psychiatrische aandoeningen en hoe de bejegening daarop aan te passen. Maar hoe hier mee om te gaan leert men vooral op de werkvloer, leren van ervaren collega's. Als het gaat om bijzondere doelgroepen is er behoefte aan meer training om het gevoel van bekwaamheid te vergroten.

Zie ook onder: V. Bijzondere aandachtspunten.

IX. Bevindingen van arrestanten

Hieronder een selectie uit de gesprekken met arrestanten, zoals opgenomen in de inspectie-verslagen:

februari, locatie Wilhelminaplein (rechtbank):

“Arrestant had een hele lange zitting gehad. Was tevreden over de verzorging en bejegening op de rechtbank. Hij had 's ochtends niet lang hoeven wachten. Hij kwam tijdens mijn bezoek terug op cel en aan het eind van mijn bezoek werd hij al opgehaald voor vervoer (binnen de regio, dus eigen vervoer), dus ook toen hoefde hij maar kort te wachten. Hij noemde geen bijzonderheden of verbeterpunten.”

april, locatie Doelwater (cellencomplex):

“Twee arrestanten gesproken. Een in claustrofobie cel. Beide waren tevreden over de bejegening van de arrestanten-verzorgers (een arrestant was wel kritisch over de bejegening van een rechercheur) en over de verzorging. Het klokje bij een van de arrestanten was kapot en deze arrestant had nog geen boeken aangeboden gekregen. Om 14 uur zou er weer een boekenronde zijn en zou deze arrestant wel lectuur worden aangeboden. Beide arrestanten hadden het meeste last van onduidelijkheid/onzekerheid over hoe lang ze nog moesten blijven/wat er die dag nog zou gebeuren etc.”

mei, locatie Spijkenisse (cellencomplex):

“Een arrestant gesproken. Was uiterst tevreden over de zorg en bejegening van de AV'ers op deze locatie. Arrestant had huisregels, drinken en lectuur op de cel. Had contact gehad met de advocaat. Wanneer arrestant de intercom indrukt wordt er snel gereageerd. De arrestant vond de temperatuur op de cel goed, op de gang té fris.”

augustus, locatie Doelwater (cellencomplex):

“Geen grote opmerkingen/verbeterpunten door de arrestanten. Beide waren al vaker opgepakt en kenden Doelwater als locatie, maar ook sommige andere cellencomplexen. Een noemde liever op Marconiplein te zitten dan op Doelwater, omdat daar het personeel meer tijd had om ook buiten de afgesproken tijden een keer spontaan langs te lopen en arrestant daar meer aanspraak had. Dit werd herkend door de AV die erbij stond, op Doelwater weinig tijd voor iets extra's. Andere arrestant klaagde vooral over het eten, zou dit zijn huisdier nog niet voeren. En noemde dat de AV-ers vaak nors keken en er wel wat meer luchtigheid/plezier mocht zijn onder het personeel.”

november, locatie Marconiplein (cellencomplex):

“Twee arrestanten gesproken:

Minderjarige: geeft aan dat hij goed verzorgd wordt en als hij iets nodig heeft op de intercom drukt.

Meerderjarige: geeft aan dat hij erg last heeft van zijn nek en rug. Heeft in het verleden een ernstig auto ongeluk gehad. Slikt ook Tramadol tegen de pijn (had hij niet bij zich). Hij was dag daarvoor om 15:00 uur binnen gebracht. Door het wachten (zitten/staan) heeft hij veel last gekregen. Vroeg om medicatie. Moest wachten op de FARR, die wel gebeld was, maar die kwam pas om 22:00 uur. Daarna kreeg hij pas paracetamol. Dat vond hij wel vervelend. In de ochtend toen ik hem sprak had hij wel al opnieuw paracetamol gekregen.”

4. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen

Bij aanvang van kalender jaar 2022 heeft de commissie de volgende speerpunten benoemd voor haar activiteiten: BHV, lerende cultuur, visie op eigen toezicht en zorg voor psychiatrische en LVB personen. Deze onderwerpen kwamen op diverse punten terug in dit verslag.

De zorg voor arrestanten in de cellencomplexen in de eenheid Rotterdam is op een onverminderd hoog niveau, ondanks de druk die op de personele bezetting heeft gelegen, waardoor enige tijd cellencomplexen hebben moeten sluiten. Het is een compliment voor de afdeling Arrestantentaken, dat de commissie de frequentie van de bezoeken aan de hoofdlocaties met cellencomplexen heeft kunnen verlagen en meer thematisch aan de slag kon.

Terugkijkend naar de aanbevelingen aan de eenheidsleiding in het vorige verslag (over 2021) kan worden opgemerkt dat de commissie heeft geconstateerd dat er extra inspanning is geweest op het onderdeel veiligheid/ BHV. Dit heeft geleid dat de onderdelen training en (ontruimings-)oefeningen langzaam weer zijn opgestart. De commissie hoopt dat dit onderdeel in 2023 weer volledig op niveau is.

Aandacht voor ophoudlocaties heeft ertoe geleid dat de omstandigheden, vooral als het gaat om eisen voor wat betreft de medische zorg, zijn verbeterd. Wel is er op een aantal bureaus nog aandacht nodig voor praktische zaken, zoals aanwezigheid en verstrekken van huisregels en het deugdelijk bewaren van de spullen van de arrestant.

Aanbevelingen

De commissie formuleert op de volgende onderdelen aanbevelingen aan de eenheid:

- 1) Zorg voor een protocol incidenten/calamiteiten. In geval van calamiteiten verwacht de CTA dat de eenheidsleiding hiervan melding maakt bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd;
- 2) Investeer in het lerend vermogen van de organisatie door methodisch te reflecteren op incidenten en calamiteiten;
- 3) Investeer extra in het omgaan met mensen met verward gedrag en een lichtverstandelijke beperking. Belangrijk is het herkennen van deze doelgroepen om de dienstverlening hierop aan te passen.

speerpunten commissie voor 2023

De aandacht van de commissie voor 2023 zal gaan naar:

- het doorontwikkeling Visie op Toezicht (inspectie nieuwe stijl), en specifiek het leren en verbeteren door de politie zelf;
- de werkomstandigheden personeel rechtbank: in 2023 volgen of de aanpassingen ook de verbeteringen hebben opgeleverd die waren beoogd;
- de werving van twee nieuwe leden.

Bijlage 1

Overzicht inspecties 2022 bij locaties met cellencomplex en bij rechtbanken

	Locaties met cellencomplex	aantal inspecties	aantal ingeslotenen (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen (<18)	aantal gesproken minderjarigen
	Rotterdam Doelwater	4				
	6 april 2022		9	2	0	0
	2 juni 2022		16	1	0	0
	24 augustus 2022		22	2	1	0
	2 december 2022		18	0	0	0
	Rotterdam Zuidplein	3				
	26 maart 2022		9	2	1	0
	26 augustus 2022		10	2	0	0
	7 december 2022		0	0	0	0
	Rotterdam Marconiplein	2				
	16 maart 2022 (BHV oefening)					
	30 november 2022		6	2	2	1
	Capelle a/d IJssel (Slotlaan)	2				
	5 april 2022		8	0	0	0
	26 november 2022		2	1	0	0
	Dordrecht (Overkampweg)	2				
	5 februari 2022		4	0	1	0
	3 juni 2022					
	Spijkensisse (Schoutstraat)	3				
	8 februari 2022		11	1	6	1
	21 mei 2022		7	1	2	0
	29 augustus 2022					
	Rechtbank Dordrecht	3				
	2 februari 2022		2	1	0	0
	23 mei 2022		1	1	0	0
	25 november 2022		1	0	0	0
	Rechtbank Rotterdam	3				
	9 februari 2022		4	1	0	0
	4 april 2022		6	0	0	0
	19 augustus 2022		11	1	1	0
	totaal	22	147	18	14	2

Bijlage 2

Overzicht inspecties 2022 bij locaties met ophoudkamers

Locaties met ophoudkamers	aantal inspecties	aantal ingesloten (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen	aantal gesproken minderjarigen
Vlaardingen (Delfseveerweg)	2				
30 maart 2022		0	0	0	0
30 november 2022		0	0	0	0
Ridderkerk (Kievietsweg)	1				
22 april 2022		0	0	0	0
Hoogvliet (Middenbaan Noord)	2				
19 augustus 2022		0	0	0	0
Hellevoetsluis (Bruggehoofd)	1				
24 augustus 2022		0	0	0	0
Sommelsdijk (Olympiaweg)	1				
1 februari 2022			0	0	0
Boezembocht	2				
31 augustus 2022		1	0	0	0
29 november 2022		1	0	0	0
Oud-Beijerland (Spuidijk)	2				
1 februari 2022		0	0	0	0
21 maart 2022		0	0	0	0
Gorinchem (W de Vries Robbeweg)	1				
3 maart 2022		0	0	0	0
Hoek van Holland (Planciushof)	0				
Zwijndrecht (W de Bruinelaan)	1				
22 april 2022		0	0		
Totaal	13	2	0	0	0

Bijlage 3

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie								
Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie	Doelwater	Zuidplein	Marconiplein	Capelle a/d IJssel	Spijkenisse	Dordrecht	Rechtbank Rotterdam*	Rechtbank Dordrecht*
Jonger dan 12 jaar	1	3		1	4	1		
12 t/m 15 jaar	336	197	143	113	205	159	205	
16 t/m 17 jaar	532	194	146	143	156	195	398	
18 jaar of ouder	8.551	5.508	2.833	2.299	2.105	4.051	4.501	755
Leeftijd onbekend	94	31	20	23	11	26	18	
Totaal	9.514	5.933	3.142	2.579	2.481	4.432	5.122	755
Percentage arrestanten van het totaal								
Jonger dan 12 jaar	0,0%	0,1%		0,0%	0,2%	0,0%		
12 t/m 15 jaar	3,5%	3,3%	4,6%	4,4%	8,3%	3,6%	4,0%	
16 t/m 17 jaar	5,6%	3,3%	4,6%	5,5%	6,3%	4,4%	7,8%	
18 jaar of ouder	89,9%	92,8%	90,2%	89,1%	84,8%	91,4%	87,9%	100,0%
Leeftijd onbekend	1,0%	0,5%	0,6%	0,9%	0,4%	0,6%	0,4%	
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal verblijfsuren								
Jonger dan 12 jaar	3	5		6	10	2		
12 t/m 15 jaar	4.780	2.596	2.670	2.331	4.723	3.181	786	
16 t/m 17 jaar	8.740	3.464	3.266	3.555	3.037	4.335	1.612	
18 jaar of ouder	151.442	83.972	41.452	41.815	34.281	78.180	17.868	2.812
Leeftijd onbekend	1.161	636	235	717	105	313	65	
Totaal aantal verblijfsuren	166.126	90.672	47.623	48.423	42.156	86.010	20.331	2.812
Gemiddelde verblijfsduur (in uren)								
Jonger dan 12 jaar	2,6	1,6		5,6	2,5	1,9		
12 t/m 15 jaar	14,2	13,2	18,7	20,6	23,0	20,0	3,8	
16 t/m 17 jaar	16,4	17,9	22,4	24,9	19,5	22,2	4,1	
18 jaar of ouder	17,7	15,2	14,6	18,2	16,3	19,3	4,0	3,7
Leeftijd onbekend	12,4	20,5	11,8	31,2	9,5	12,0	3,6	
Totaal gemid. verblijfsduur	17,5	15,3	15,2	18,8	17,0	19,4	4,0	3,7

*) = betreft alleen arrestanten opgenomen in de arrestantenmodule.

BRON: arrestantenmodule uit Cognos, politie eenheid Rotterdam

Bijzonderheden:

In 2022 waren vanwege capaciteitsgebrek enkele locaties bepaalde periodes gesloten:

Capelle a/d IJssel: planperiode 7+8 (18-6-2022 t/m 12-08-2022) had als uitwijklocatie Dordrecht;

Marconiplein: planperiode 8 t/m 10 (16-07-2022 t/m 7-10-2022) had als uitwijklocatie Doelwater;

Spijkenisse: planperiode 11 t/m 13 (8-10-2022 t/m 30-12-2022) had als uitwijklocatie Dordrecht.